

Una causa col·lectiva i justa

L'any 2000, l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana (IIFV) va convocar, a la Universitat d'Alacant, el I Congrés Internacional *Llengua, societat i ensenyament*, amb la finalitat d'obrir un espai per a la reflexió i el debat sobre el procés de normalització lingüística i cultural impulsat pels sectors més conscients de la societat valenciana vint-i-cinc anys enrere. Fruit del treball científic d'aquest congrés són els tres volums que avui ressenyem, que constitueixen un material molt valuós tant des del punt de vista de la reflexió històrica i sociolingüística com des de la pedagogia.

En convocar aquest congrés, l'IIFV s'adreçava fonamentalment a totes les persones implicades en l'ensenyament del valencià («el nostre català», com deia Enric Valor), però també a altres professionals de l'ús de la llengua, conscient que l'anàlisi dels encerts i dels errors en el procés de normalització lingüística calia fer-lo amb qui hi treballava i des d'una postura acadèmica i serena, a fi que pogués tenir repercussió futura en amplis sectors de la societat valenciana.

Els tres volums contenen treballs que remetien a dos nuclis temàtics: el que es refereix a «llengua i societat» i el que es relaciona amb «llengua i ensenyament», que són els dos grans nuclis en què es va estructurar el congrés, per bé que amb diferents seccions dins de cada nucli. Per contra, aquesta estructura no és la que s'ha seguit en la confecció dels tres volums, en què s'ha optat per un model de gènere, d'acord amb la classe de textos que configuren un congrés. Així doncs, en el primer volum, hom hi trobarà un pròleg introductori, signat pel coordinador Vicent Martines, amb informacions essencials sobre la convocatòria, els objectius del congrés, la manera de treballar des del Comitè Organitzador i el Comitè Científic i les repercussions d'aquest congrés; les ponències plenàries i per seccions, encomanades pel Comitè Organitzador i pel Comitè Científic; i, a continuació, les comunicacions per ordre alfabètic dels autors. En el segon volum, hi ha la continuació de les comunicacions tot seguint l'ordre alfa-

bètic. En el tercer volum, en acabar-se les comunicacions, s'hi incorporen les taules rodones, els pòsters i els discursos d'obertura i cloenda del Rector de la Universitat d'Alacant.

Els lectors que s'interessen pel primer volum trobaran, en les ponències, anàlisis relatives als programes d'ensenyament bilingüe per al País Valencià, des d'una perspectiva sociolingüística (Josep M. Baldaquí), i programes d'ensenyament multilingüe, plantejats des de la perspectiva valenciana (Vicent Pascual) o des de l'escandinava (Ph.D. Christer Laurén). Podran reflexionar sobre els avantatges dels programes d'immersió lingüística en el context català (Maria Forn) i fer-se una idea de la formació lingüística que necessiten els ensenyants (Maria Josep Cuenca). Entendran el procés de mundialització i la catàstrofe cultural d'efectes devastadors que ha suposat per a les llengües minoritàries, ja que

durant el segle XX la diversitat lingüística del planeta ha estat reduïda fins a límits extrems i ha deixat les llengües del món en una situació que, si no es corregeix, fa preveure que desapareixeran el 90% de les cinc mil llengües que encara es parlen (Carme Junyent). Podran estar d'acord o dissentir amb la proposta del model de llengua per a àmbits formals neutres (Josep Lacreu), i reflexionar sobre la qualitat lingüística i el model de llengua dels escolars (Carles Segura) o sobre la importància del moviment pedagògic i les plataformes cíviques en la creació de l'escola valenciana (Vicent Pitarch).

Quant a les comunicacions, el lector podrà cercar-hi enfocaments diversos sobre aspectes sociolingüístics (actituds lingüístiques dels estudiants, canvi social i canvi lingüístic, la interrupció generacional del català a la ciutat d'Elx, etc.). També hi trobarà orientacions metodològiques i didàctiques en relació amb l'ensenyament de la llengua i la literatura (tallers literaris, teatre, producció de textos, expressió oral), amb propostes innovadores pel que fa als nous reptes de la comunicació (internet, correu electrònic, xats, missatges de mòbils) i mitjans de comunicació en general. Tampoc no hi falten aspectes relatius al contrast de llengües (traducció i literatura comparada).

Finalment, les veus d'opinió a les taules rodones ajuden a completar el panorama de la situació sociolingüística a l'ensenyament, a l'àmbit municipal i en altres territoris de l'àrea cultural i lingüística catalana.

El mèrit d'aquesta publicació és haver deixat constància d'un treball coral, pensat per a la reflexió i el debat, que ha posat en contacte tots els sectors de l'ensenyament implicats en l'ús de la llengua catalana dels valencians, a fi d'avançar en el procés de normalització lingüística i cultural. I encara té una altra lectura: és una mostra de la dinàmica de treball i de la potència cultural que és capaç de despertar una causa justa, com és la defensa de l'ús de la pròpia llengua.

Vicent Martines (coord.)
Llengua, societat i ensenyament
(3 vols.)
IIFV, Alacant, 2003
1.240 pàgs.
